

ТЕМА 1: ПРЕДМЕТ І МЕТОД МІКРОЕКОНОМІКИ

Лекція 1 Мікроекономіка як наука

30.11.2017 1:56

Розробив
к.е.н., доцент Макуха С.М.

Питання лекції:

1. Мікроекономіка як складова частина економічної теорії, об'єкт та предмет мікроекономіки.
2. Фундаментальні питання мікроекономіки та їх вирішення на мікро- рівні.
3. Інструментарій і методологічні принципи мікроекономічного аналізу.

Мета заняття:

- *розкрити роль мікроекономіки як напрямку дослідження сучасної економічної теорії;*
- *дослідити сутність суб'єктивістського підходу у вивченні економічних явищ, криву виробничих можливостей;*
- *вивчити сутність позитивного та нормативного мікроекономічного аналізу;*
- *розглянути мікроекономічний інструментарій та мікроекономічні моделі.*

Література:

- Макконнелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика / В 2-х т. Т.2. – М., 1995.
- Мікроекономіка: Навчальний посібник / М.І. Зверяков; Л.Я. Коноводченко; В. В. Мащевська. – О.: Пальміра, 2006.
- Нуреев.Р.М. Курс микроэкономии: Учебник для вузов / Р. М. Нуреев. –2-е издание, измененное. –М.: НОРМА, 2005.
- 4. Основи економічної теорії. Мікроекономіка. Макроекономіка / За ред. А.К. Покритана, М.І. Збарського. – Одеса, 1999.
- Пиндайк Р., Рубинфелд Д. Микроэкономика. – К.: Основы, 1996.
- Самуэльсон П. Экономика: Вводный курс / Пер. с англ. Пушкарева К.В. –М.: Алфавит, 1993.

1 питання

Мікроекономіка як складова частина економічної теорії, об'єкт та предмет мікроекономіки.

Економічна теорія аналізує господарське життя на двох рівнях:

мікрорівень (від греч. *mikros* - малий).

Розглядаються конкретні фірми і домогосподарства, окремі товари і ресурси, галузі і ринки;

макрорівень (від греч. *makros* - великий).

Розглядається економіка в цілому, або її основні складові підрозділи, сфери і проблеми економіки;

Мікроекономіка –
розділ економічної
теорії, який вивчає
діяльність окремих
економічних суб'єктів

- окремі споживачі;
- робітники;
- вкладники капіталу;
- Фірми.

Мікроекономіка

- **ПОЯСНЮЄ** як і чому приймаються рішення окремими господарюючими суб'єктами;
- **ВИВЧАЄ** взаємодію суб'єктів в процесі утворення більших структур (галузевих ринків).

Чому виникла мікроекономіка?

- У другій половині XIX століття завершується становлення економіки з переважно ринковим механізмом її регулювання
- Особливо актуальним стає дослідження практичних питань
- Зміщення аспектів із з'ясування загальних принципів політичної економії до аналізу проблем господарської практики
- Якісний аналіз витісняється кількісним.

I етап (1845–1890) розвитку мікроекономіки

а) Герман Госсен. Вперше використав психологічний фактор аналізу економічної поведінки суб'єктів і сформулював закони насичення потреб людини;

б) Австрійська школа (Карл Менґер, Фрідріх фон Візер, Ейген фон Бем-Баверк). Відкрили принцип граничної корисності;

в) Американська школа (Джон Бейтс Кларк)
Застосував визначення граничної корисності не лише до предметів споживання, а й факторів виробництва, тим самим модифікував теорію граничної корисності у теорію граничної продуктивності факторів виробництва.

II етап (1890–1933)

- а) Альфред Маршалл. Запропонував компромісний варіант визначення ринкової ціни — граничною корисністю та витратами виробництва; сформулював закони попиту та пропозиції
- б) математична школа (Вільям Стенлі Джевонс, Леон Вальрас, Вільфредо Парето). Використали апарат математики як інструмент економічних досліджень

III етап (1933 р. — до сьогодні)

Мікроекономіка розвивається на власній основі

- ефект доходу і заміщення (Євген Слуцький, Джон Хікс, Пол Самуельсон);
- теорія недосконалої конкуренції (Джоан Робінсон);
- теорія монополістичної конкуренції (Едвард Чемберлін);
- Теорія ігор (Джон Форбс Неш, Оскар Морґенштерн, Джон фон Нейман).

Мікроекономіка -

складова частина економічної науки, що вивчає економічні відносини між людьми і визначає загальні закономірності їх діяльності в єдності з багатством, обмеженістю ресурсів та їх ефективним використанням.

Мікроекономіка дає нам уявлення про принципи поведінки людей, які наділені матеріальними інтересами і які здійснюють свою діяльність в умовах обмеженості на підставі раціональної поведінки

Об'єкт мікроекономіки - економічна діяльність людей і загальні економічні проблеми, що виникають в її ході та вирішуються відповідно до існуючих інститутів.

Предмет мікроекономіки- економічні відносини, пов'язані з ефективним використанням обмежених ресурсів та ухваленням рішень агентами в умовах економічного вибору

Суб'єкти мікросистеми

Домогосподарства - група людей, які об'єднують свої доходи, мають спільну власність та разом приймають економічні рішення

Фірми - економічна одиниця, яка використовує ресурси для виробництва товарів та послуг з метою отримання прибутку

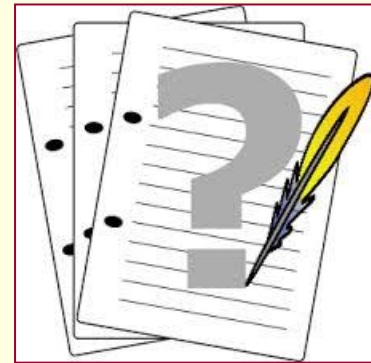
Держава - сукупність органів влади

Профспілки - виступають в інтересах найманих робітників у відносинах з роботодавцями

Висновки по 1 питанню

- Мікроекономіка є складовою частиною економічної теорії, має свій об'єкт та предмет.
- Мікроекономіка аналізує господарське життя на мікрорівні.

2 питання

Фундаментальні питання мікроекономіки та їх вирішення на мікрорівні

Людина вимушена робити вибір

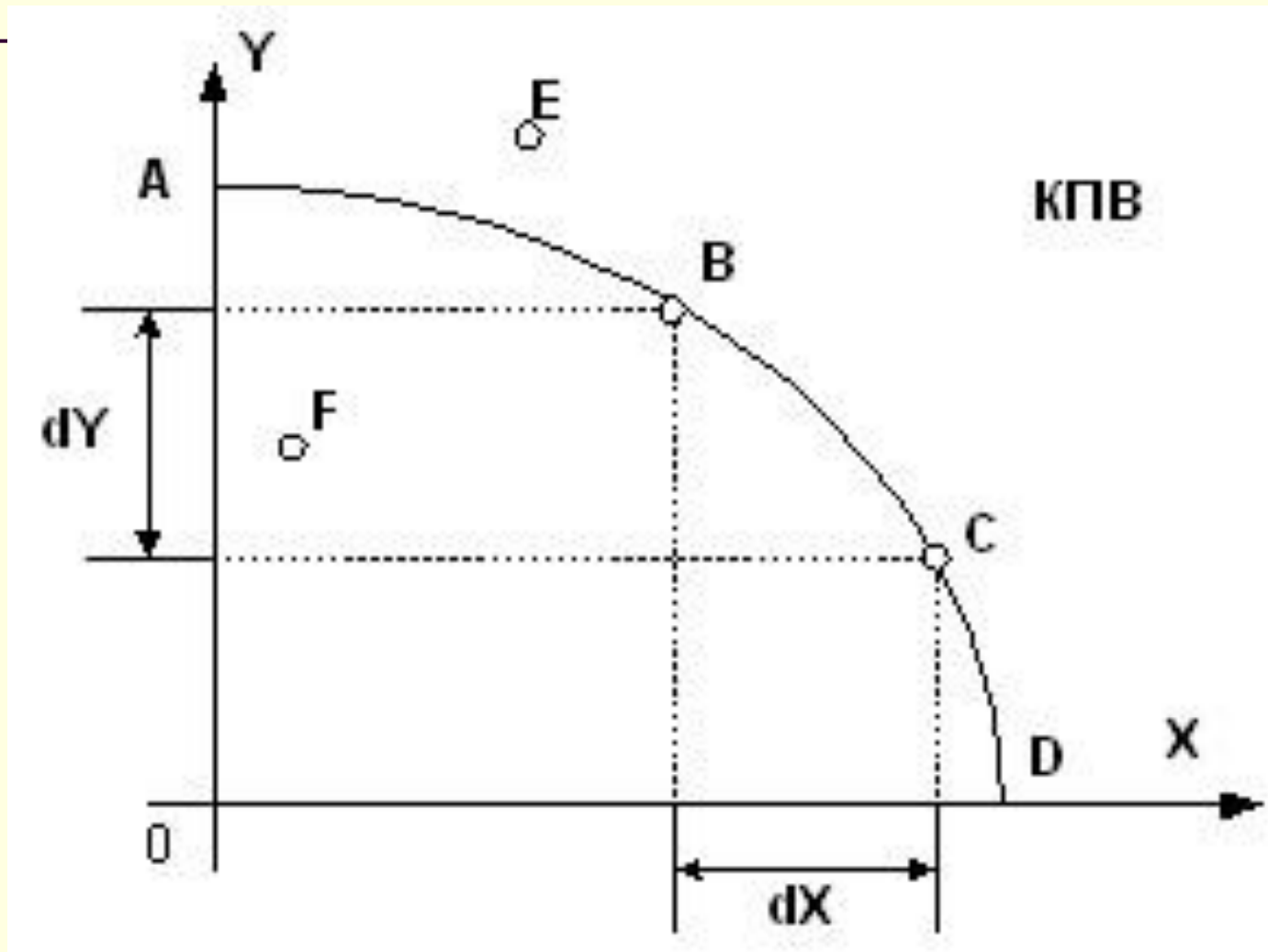
- Нема можливості володіти усім і одночасно
- Людина керується власними суб'єктивними інтересами
- потреба поважати вибір інших індивідів

Як найбільш ефективно використати обмежені ресурси і задовольняти безмежні потреби?

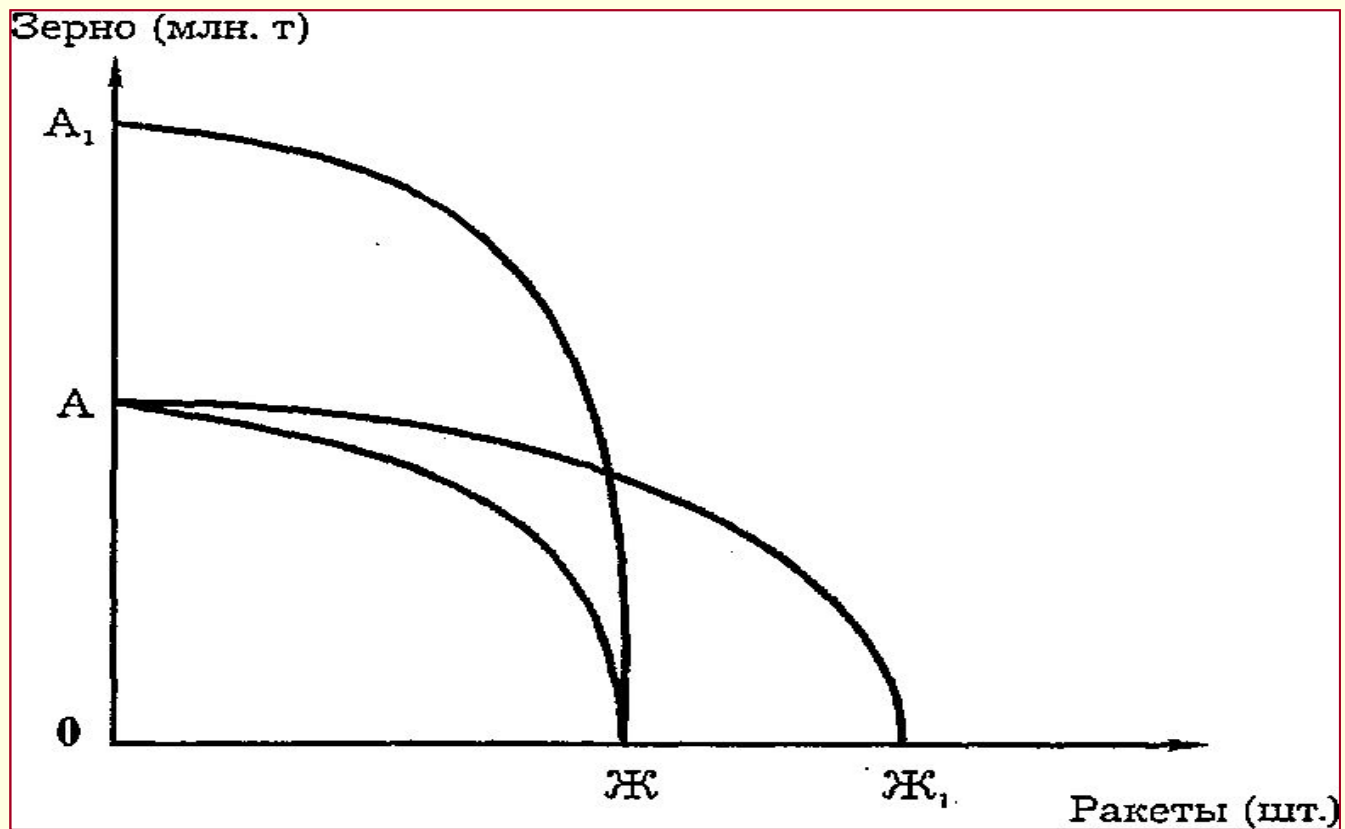
Виробничі можливості суспільства

			A			
			B			
			C			
			D			

Класифікація точок на КВМ

Зрушення кривої виробничих можливостей

Мікроекономіка вивчає 4 блоки проблем

1

Теорія попиту і
раціональної
поведінки
покупця

2

Теорія пропозиції
і ринкової
поведінки
фірми

3

Теорія досконалої
і недосконалої
конкуренції

4

Теорія
розподілу

30.11.2017 1:56

Залежно від підходу до пояснення поведінки окремих економічних суб'єктів мікроекономіка поділяється на

- **Позитивна** мікроекономіка вивчає факти і залежності між цими фактами і відповідає на питання **Що є або може бути?**
- **Нормативна** мікроекономіка пропонує рецепти дій, визначає які умови економіки бажані або не бажані і відповідає на питання **Що має бути?**

Рівні мікроекономіки

- **1. Емпіричний рівень.** *Економіка досліджує факти реальної дійсності, описуючи їх і намагаючись пояснити.*
- **2. Теоретичний рівень.** *Економіка класифікує факти, що спостережуються, виявляє в них закономірності і формулює основні принципи і закони.*
- **3. Практичний рівень.** Використання економічних знань у розробці рекомендацій для господарської практики та прогнозуванні на основі нормативного аналізу.

Функції мікроекономіки

```
graph TD; A[Функції мікроекономіки] --> B[Пояснення явищ, які спостерігаються]; A --> C[Прогнозування поведінки економічних суб'єктів];
```

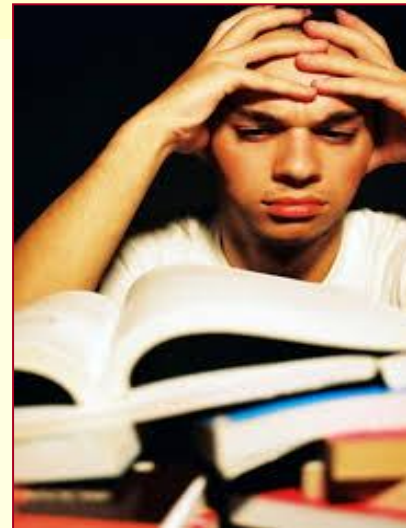
Пояснення явищ, які спостерігаються

Прогнозування поведінки економічних суб'єктів

Висновки по 2 питанню

Мікроекономіка вивчає:

- Ціни.
- Обсяги випуску і споживання конкретних благ.
- Стан окремих ринків.
- Розподіл ресурсів між альтернативними цілями.

3 питання

Інструментарій та методологічні принципи
мікроекономічного аналізу

Мікроекономічний інструментарій

I Математичне моделювання

II Граничний аналіз

III Лінійні та нелінійні функції

I Математичне моделювання

- **Економічна модель** – це система взаємозв'язків між економічними змінними, яка дозволяє прогнозувати результат
 - **види економічних моделей**
 - **Оптимізаційні моделі** (для вивчення поведінки окремих економічних суб'єктів)
 - **Рівноважні моделі** (з'ясування взаємодії економічних суб'єктів та умов сумісності індивідуальних цілей)
- Як зміни економічних умов призведуть до зміни економічних результатів?**

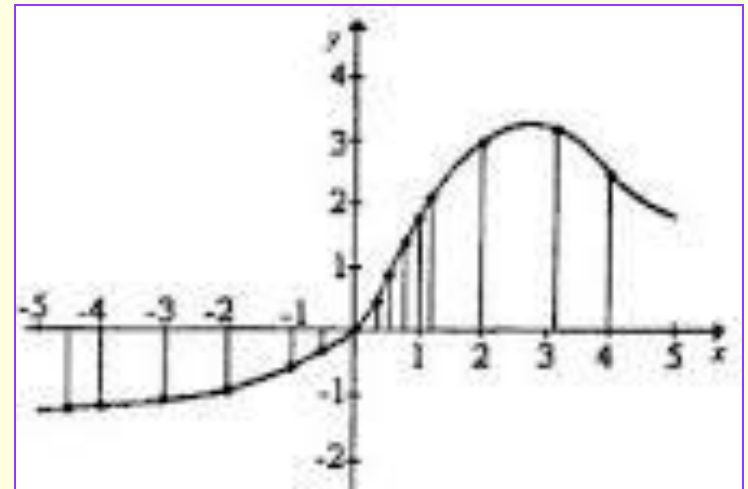
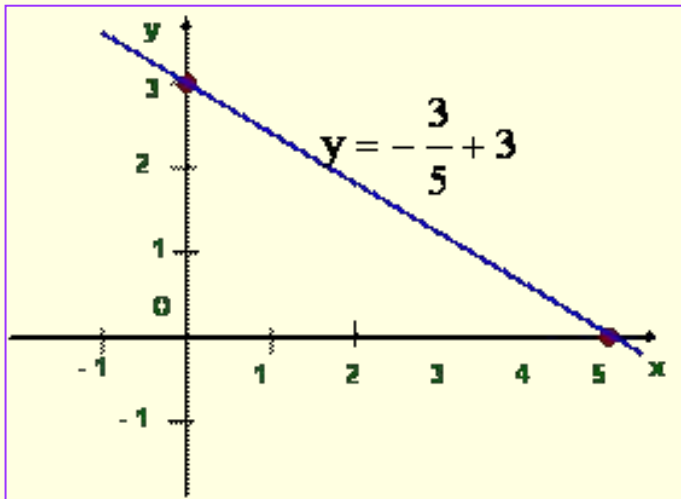
II Граничний аналіз

- дослідження того, яким чином кожна додаткова операція, яка здійснена за певний період, впливає на мету, досягти якої прагне людина

- **граничні витрати** (витрати, що необхідні для збільшення результату на одиницю)
- **гранична корисність** (корисність, що її приносить споживання додаткової одиниці блага)

III Лінійні та нелінійні функції

- *виділяється характерна риса, яка нас цікавить, а потім розпочинається пошук факторів, що на неї впливають*

Принципи мікроекономіки

- суб'єктивізму (Робінзонади);
- раціонального вибору
- альтернативності вибору
- інформованості індивіда
- кількісного аналізу та функціонального взаємозв'язку
- статичного аналізу

Методи мікроекономічних досліджень

- **Метод статики** передбачає співставлення різних рівноважних станів (перехід від однієї рівноваги до іншої залишається поза аналізом)
- **Метод динаміки** вимагає аналізу процесу переходу від одного стану рівноваги до іншого.

Висновки

1. Мікроекономіка вивчає проблему обмеженості ресурсів і необхідності вибору.
2. Мікроекономіка використовує інструменти - граничний аналіз, математичне моделювання, лінійні та нелінійні функції .

Дякую за увагу !

